

Skurups kommun

Beslut för gymnasieskola med yrkes- och introduktionsprogram

efter tillsyn i Nils Holgerssongymnasiet
belägen i Skurups kommun

Tillsyn i Nils Holgerssongymnasiet

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Skurups kommun under höstterminen 2015. Nils Holgerssongymnasiet besöktes av Skolinspektionen mellan den 17 och 19 november samt den 24 november 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Läsåret 2014/2015 är andelen elever med gymnasieexamen på bygg- och anläggningsprogrammet 100 procent enligt nationell statistik. Motsvarande statistik för riket samma läsår är 88 procent. Den genomsnittliga betygspoängen för bygg- och anläggningsprogrammet läsåret 2014/2015 är för elever med gymnasieexamen eller studiebevis 12,7 (läsåret 2013/2014 13,8) och för elever med gymnasieexamen 12,7. Motsvarande resultat för riket är 12,5 respektive 13,2.

Enligt nationell statistik är andelen elever med gymnasieexamen på fordons- och transportprogrammet 90 procent läsåret 2014/2015. Motsvarande resultat för riket samma läsår är 84,5 procent. Den genomsnittliga betygspoängen för läsåret 2014/2015 är för elever med gymnasieexamen eller studiebevis 12,0 (läsåret 2013/2014 11,5) och för elever med gymnasieexamen 12,1.

Motsvarande resultat för riket är 12,5 respektive 13,0. Läsåret 2014/2015 är andelen elever med gymnasieexamen på naturbruksprogrammet färre än tio, enligt nationell statistik, varför resultat inte anges. Motsvarande statistik för riket samma läsår är 88 procent. Den genomsnittliga betygspoängen för naturbruksprogrammet läsåret 2014/2015 redovisas inte i nationell statistik då underlaget grundar sig på färre än tio elever.

Då färre än tio elever, av 51 elever totalt, läsåret 2014/2015 når grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier redovisas inte resultatet i den nationella statistiken.

De enkäter som Skolinspektionen har genomfört under våren 2015 och som besvarats av Nils Holgerssongymnasiets elever i årskurs 2 visar ett lägre indexvärde på skolenheten än för genomsnittet för medverkande skolenheter gällande trygghet, studiero och arbetet med att förhindra kränkningar.

Beslut

2016-03-11
3 (28)
Dnr 43-2014:8440

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Föreläggande vid vite	2016-06-10
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Föreläggande vid vite	2016-06-10
3. Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram (om yrkesprogram och/eller introduktionsprogram finns vid skolenheten)	Ingen brist konstaterad	
4. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
5. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Föreläggande vid vite	2016-06-10
6. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande vid vite	2016-06-10
7. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande vid vite	2016-06-10

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det bedömningsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens utredning visar att det finns brister inom centrala områden som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen. Brister inom flera av dessa områden har konstaterats i beslut både vid Skolverkets tillsyn 2004 (Dnr 53-2004:1804) och Skolinspektionens tillsyn 2011 (Dnr 43-2010:6094), alltså har problemen återkommit.

Tillsynen visar att miljön på Nils Holgerssongymnasiet inte präglas av trygghet för alla elever. Skolinspektionen kan konstatera att insatta åtgärder för att miljön ska vara fullgod på Nils Holgerssongymnasiet inte är tillräckliga för att alla elever ska känna trygghet.

Beslut

2016-03-11

4 (28)

Dnr 43-2014:8440

I samtliga intervjuer uppges att det förekommer kränkningar i stor utsträckning på skolan och tillsynen kan konstatera att det finns brister i skolans arbete för att motverka kränkande behandling. Huvudmannen måste skyndsamt säkerställa att det finns ett system för att ta emot och vidarebefordra anmälningar om kränkande behandling av elever så att omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna skyndsamt kan utredas och åtgärder vidtas. Det är också viktigt att planen mot kränkande behandling blir ett fungerande redskap i det förebyggande arbetet mot kränkande behandling. Likaså brister skolan i sitt arbete med att bedriva ett aktivt förebyggande värdegrundsarbete för att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet.

Utredningen visar vidare att man på skolan i högre utsträckning behöver se till att alla elever ges en undervisning som utgår ifrån varje elevs behov, förutsättningar och erfarenheter. Inte minst behöver de elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. Vidare behöver alla elever som i en utredning konstaterats ha behov av särskilt stöd få sådant stöd. I arbetet för att nå utbildningsmålen behöver lärarna inom skolenheten samverka med varandra i större utsträckning. Tillsynen visar också att skolan inte uppfyller skollagens krav på ett skolbibliotek som används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling.

Tillsynen visar också att det finns brister avseende styrning och utveckling av verksamheten vid skolan. Det är viktigt att ett systematiskt kvalitetsarbete tar avstamp i resultaten och fångar de kärnprocesser som dagligen pågår inom skolans verksamhet och ett led i detta arbete är att rektorn ser till att göra de som verkar i dessa processer, lärare, elevhälsa och övrig personal, delaktiga. Det underlag som en fullgod uppföljning ger måste analyseras så att skolans utvecklingsbehov blir tydliga och beslut kan fattas om nödvändiga förbättringsåtgärder.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Skurups kommun att vid vite av 500 000 kr **senast den 10 juni 2016** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Skurups kommun inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömmande av vitet.

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de examensmål som gäller för det nationella program som eleven läser. Undervisningen ska utformas och genomföras så att alla elever, såväl på nationella program som på introduktionsprogram, ges möjligheter att nå samtliga kunskapskrav inom de ämnen som eleven läser, det vill säga såväl i gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen.

I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktiösa lärostöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Skurups kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- I undervisningen tas hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. (1 kap. 4 § och 3 kap. 3 § skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.1. Kunskaper)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Huvudmannen ska se till att lärarna i undervisningen tar hänsyn till den enskilde elevens behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. I detta ingår att säkerställa att elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Motivering till bedömning av brist

Av skollagen framgår det att alla elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. Av läroplanen framgår att läraren ska utgå från varje individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Enligt intervjuade elever är utbildningen inriktad på att nå betygsnivån E och de menar att lärarna inte förväntar sig mer. Elever uppger i intervju att de saknar utmaningar och stimulans för att nå så långt som möjligt. De säger sig ha efterfrågat svårare uppgifter men att lärare vill att alla ska arbeta i samma tempo och att vissa ämnen är lättare än i grundskolan.

Lärare uppger i intervju att det inte finns någon "pluggkultur" på skolan. Lärare i gymnasiegemensamma ämnen uppger att de låter elever lämna lektionen när de är klara med uppgiften istället för att ge dem ytterligare uppgifter. Något som också sker under de lektioner som Skolinspektionen observerade. Det finns lärare som under intervjun säger att de inte tänkt på hur de ska göra för att stötta elever som vill satsa på högre betyg.

Rektorn bekräftar att det behövs utmaningar för de elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås och uppger att individanpassning är ett stort utvecklingsområde för skolan.

Skolinspektionens utredning visar att inte alla elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att skolans arbete med att ge eleverna en individanpassad undervisning inte uppfyller författningarnas krav.

Motivering till föreläggande vid vite som ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 10 § skollagen förelägga en huvudman som enligt denna lag står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna. Enligt 26 kap. 27 § skollagen får ett föreläggande förenas med vite. Skolinspektionen ska förena ett föreläggande med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Då Skurups kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, finns skäl att förelägga Skurups kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Skolinspektionen har i tillsynen konstaterat att skolans arbete med att ge alla elever en individanpassad undervisning brister. Brister i arbetet med att ge eleverna en individanpassad undervisning leder till att elevernas möjligheter att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling försvåras. Enligt uppgift från rektor har de problem med att individanpassa undervisningen som beskrivs ovan förelegat åtminstone sedan rektor tillträdde sin tjänst i augusti månad 2015. Mot bakgrund av ovanstående bedöms bristen som allvarlig och föreläggandet ska därför förenas med vite.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Detta avser också samtliga ämnen som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen. Det kan också omfatta undervisning som är förlagd till arbetsplats (APL). Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avge lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta.

Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Skurups kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan ger eleven skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 5a § skollagen)
- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)
- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd. (3 kap. 8–9 §§ skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas. (3 kap. 9 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Huvudmannen ska se till ansvariga på skolan ger en elev skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.
- Huvudmannen ska se till att ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.
- Huvudmannen ska se till att om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd så ska eleven ges sådant stöd.
- Huvudmannen ska se till att insatta åtgärder följs upp och utvärderas.

Motivering till bedömning av brist

Av skollagen framgår att om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Vidare framgår att om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Vid utredningen ska samråd ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska han eller hon ges sådant stöd. Enligt läroplanen har rektorn ett utpekadt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får det särskilda stöd och den hjälp de behöver. Enligt skollagen ska insatta särskilda stödåtgärder följas upp och utvärderas.

Rektorn uppger i intervju att ärendegången vad gäller extra anpassning och särskilt stöd inte är i funktion på skolan. Det fanns inga dokument eller inarbetade rutiner vid höstterminens start. Ett förslag på arbetsgång har arbetats fram och formulerats i skrift men har ännu inte diskuterats med skolans alla lärare och är inte implementerat i verksamheten. Vidare uppger rektorn att det inte är självklart för alla lärare vad som är särskilt stöd och vad som är extra anpassning. Enligt rektorn är lärarna vana vid att det är specialpedagogen som ansvarar för både extra anpassningar och särskilt stöd. Under hösten har det när det funnits behov av stödåtgärder tagit för lång tid att få fram extra anpassningar. Vidare påtalar rektorn att det är för få elever som har åtgärdsprogram och att det finns elever som ännu inte är utredda som behöver särskilt stöd. Vad gäller uppföljning av särskilt stöd har detta, enligt rektorn, inte gjorts sedan han tillträdde som rektor i augusti 2015.

Skolans elevhälsoteam säger att det finns ett stort behov av handledning till lärarna kring undervisningsmetoder och extra anpassningar för att möta elevers olika behov i klassrummet. Enligt elevhälsoteamet arbetar vissa lärare väl med extra anpassningar men många har kvar inställningen att de inte kan och att detta är specialpedagogens uppgift. Elevhälsoteamet säger vidare att de fick handledningsuppdraget förra terminen men att det har varit mycket rörigt kring detta uppdrag. Många i skolans elevhälsoteam är nya från och med innevarande termin. De bekräftar rektorns utsaga att en arbetsgrupp arbetar med att ta fram en plan för extra anpassningar och särskilt stöd men uppger att planen ännu inte verkställts.

Beslut

2016-03-11

10 (28)

Dnr 43-2014:8440

Elevhälsoteamet uppger vidare att rutiner för utredningar av särskilt stöd vid tillsynsbesöket inte är i funktion och att uppföljning av särskilda stödinsatser inte alltid görs.

Intervjuade lärare menar att de som lärare har svårt att få det stöd de känner att de behöver när elever behöver extra anpassningar och att det inte alltid är möjligt att följa de handledningsråd som ges. En blankett finns som ska fyllas i av mentor om risk finns att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Lärare ger exempel på att flera sådana fyllts i inför utvecklingssamtal och lämnats till specialpedagog för vidare befordran till rektorn. Men därefter har enligt intervjuade lärare inga åtgärder gjorts för att eleven ska nå kunskapskraven. Exempel ges också på att elever som i de fall utredning gjorts inte får det särskilda stöd som utredningarna visar att de är i behov av. Utredningar tar även för lång tid, det kan enligt lärarna ha gått två tredjedelar av kursen innan särskilt stöd sätts in. Några lärare säger att de gör uppföljning för att se om insatserna gjort nytta eller om nya åtgärder måste sättas in. Intervallet mellan uppföljningstillfällena var i dessa fall enligt lärarna 6-8 veckor. Samtidigt framkommer i lärarintervju att det saknas dokumentation kring elever vilket uppges bero på täta personalbyten. Papper har kommit bort under sommaruppehållet och det uppges därför vara svårt att få grepp om vilka elever som behöver särskilt stöd. Lärarna säger att de ska gå igenom arbetsgången med rektorn och specialpedagog under innevarande termin. Lärare påtalar samtidigt att arbetet går väldigt långsamt och att det inte hänt något sedan i augusti.

Utredningen visar att det finns brister i skolans arbete med extra anpassningar och särskilt stöd. Av intervjuerna med lärare, elevhälsoteam och rektorn framgår det att det finns elever vid skolenheten som inte får sina behov av stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen tillgodosedda. Vidare visar utredningen att ansvariga på skolan inte heller alltid utreder elevers behov av särskilt stöd skyndsamt i enlighet med skollagens krav. Det framgår också att inte alla elever, som en utredning konstaterat är i behov av särskilt stöd, får sådant stöd. Inte heller följs insatta åtgärder upp och utvärderas i samtliga fall då en elev ges särskilt stöd. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att skolans arbete med extra anpassningar och särskilt stöd inte motsvarar skolförfattningarnas krav.

Motivering till föreläggande vid vite som ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 10 § skollagen förelägga en huvudman som enligt denna lag står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart.

Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna. Enligt 26 kap. 27 § skollagen får ett föreläggande förenas med vite. Skolinspektionen ska förena ett föreläggande med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Då Skurups kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, finns skäl att förelägga Skurups kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Utredningen visar att skolans arbete med extra anpassningar och särskilt stöd brister. De brister som konstateras i skolans arbete med extra anpassning och särskilt stöd försvårar elevernas förutsättningar att nå målen för utbildningen. Brister inom området särskilt stöd konstaterades även i Skolverkets rapport den 28 maj 2004 (Dnr 53-2004:1804) samt i Skolinspektionens beslut den 4 maj 2011 (Dnr 43-2010:6094). Att brister inom samma område återigen konstaterades vid Skolinspektionens besök i november 2015 är allvarligt. Enligt uppgift från rektor har arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd varit bristfälligt åtminstone sedan rektor tillträdde sin tjänst i augusti månad 2015. Mot bakgrund av ovanstående bedöms bristerna som allvarliga och föreläggandet ska därför förenas med vite.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Det kan därmed också avse miljöer utanför skolan men som ingår i skolans verksamhet, exempelvis på arbetsplats (APL). Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Skurups kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6–10 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Huvudmannen ska säkerställa att utbildningen på Nils Holgerssongymnasiet utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet.
- Huvudmannen ska säkerställa att det vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. I detta ingår att utifrån en kartläggning på skolan utforma en plan mot kränkande behandling som uppfyller skollagens krav.
- Huvudmannen ska säkerställa att personal som får kännedom om uppgivna kränkningar anmäler dessa till rektorn och att rektorn, när denne får sådan information, informerar huvudmannen om de uppgivna kränkningarna. Detta så att huvudmannen kan fullgöra sin skyldighet att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden

Motivering till bedömning av brist

Trygghet

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet.

Elever uppger i intervju att de anser att det är ett tufft klimat på skolan. En implicit norm uppges finnas att man ska visa respekt mot de elever som är äldre. Elever säger att om man bara är trevlig när man börjar på skolan så blir man väl omhändertagen, men kommer man till skolan och är kaxig så sätts man på plats. På fråga från Skolinspektionen om de känner sig trygga svarar ett stort antal elever att de inte alls känner sig trygga. De säger att "folk pratar skit", dömer varandra och att man är rädd för följderna av vad man säger och gör. Rykten sprids snabbt och passar man sig inte så blir man utfrysad, enligt intervjuade elever. Vidare framkommer vid elevintervju att rykten drabbar främst flickorna. Det uppges vara flickorna som trycks ner. Intervjuade elever säger vidare att för att gå på denna skola måste man vara stark annars blir man direkt överkörd. Tar man åt sig uppges man inte kunna klara sig. Både pojkar och flickor i intervjugruppen instämmer. Enligt elevutsagor är det möjligt att vända sig till alla lärare, men inget uppges hända om man gör det. Det sägs kunna gå två veckor efter en incident utan att något händer.

Intervjuade elevers uppfattning är att tryggheten på skolan inte behandlas på lektioner och att lärarna tycker att respekt ska komma hemifrån, det ska de inte behöva lära eleverna i skolan. Samtidigt uppges det i elevintervjuer att klimatet på skolan var mycket hårdare förr och att det under pågående termin skett en viss förbättring. Elever pekar också på tillfällena i undervisningen med riskfyllda uppgifter inom yrkesämnena då lärare går iväg eller kommer sent. Vid dessa tillfällen uppges de sig ibland känna sig otrygga och de menar att det inte verkar som att skolan gör någonting åt detta.

Elevhälsoteamet instämmer i bilden av att det är ett hårt klimat på skolan och att elever måste passa sig för vad dom gör. De säger vidare att de i teamet har fått ett uppdrag att arbeta förebyggande men att de för närvarande "släcker bränder" och inte förmår arbeta förebyggande.

Intervjuade lärare beskriver att tryggheten varierar. I vissa klasser finns enligt lärarna tydliga grupperingar och ett tufft klimat. Språket elever emellan uppges inte vara bra. Lärare berättar också om problem med utåtagerande elever som uppges göra att det blir otryggt för de som vistas i samma miljö.

Rektorn säger i intervju att det är ett hårt klimat på skolan och beskriver normerna som tuffa och uteslutande. Dessa normer förväntas man enligt rektorn leva upp till och de är svåra att avvika ifrån. Av intervjun framkommer att största problemet enligt rektorn är att eleverna i liten utsträckning möter andra individer och grupper som inte omfattas av de på skolan dominerande normerna.

Av Skolinspektionens utredning framgår att utbildningen inte utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet. Mot denna bakgrund gör Skolinspektionen bedömningen att skolans arbete inom detta område inte uppfyller författningarnas krav.

Målinriktat arbete mot kränkande behandling

Det framgår av skollagen att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling. Huvudmannen ska också se till att det varje år, utifrån en kartläggning av behoven på skolan, upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Beslut

2016-03-11

14 (28)

Dnr 43-2014:8440

Av skollagen framgår vidare att personal som får kännedom om uppgivna kränkningar ska anmäla dessa till rektorn och att rektorn, när denne får sådan information, ska informera huvudmannen om de uppgivna kränkningarna. När huvudmannen får information om uppgivna kränkningar ska huvudmannen skyndsamt utreda omständigheterna kring dessa och vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Intervjuade elever berättar att de är med och arbetar fram en likabehandlingsplan. De säger att det tidigare inte funnits någon fungerande plan. De uppger sig även tycka att det vore bra att inrätta ett antimobbningsteam på skolan. Elever beskriver kränkningar mellan elever men ger även exempel på att lärare kränkt elever. Beskrivningarna av kränkande behandling mellan elever omfattar både incidenter mellan enskilda elever och nedsättande kommentarer mellan grupper på skolan. Elever beskriver sin grupptillhörighet och menar att uttryck dem emellan är "på skoj" men att de säkert av andra skulle uppfattas som kränkande. Under tillsynsbesöket uppsöker elever Skolinspektionens utredare och framför att det sker mycket mobbning på skolan. Vid alla Skolinspektionens intervjuer beskrivs och framkommer att nedsättande uttryck gentemot gymnasiesärskolans elever som grupp ständigt förekommer. Detta framgår också vid de observationer av skolmiljön som Skolinspektionen genomfört. Intervjuade elever som inte går i gymnasiesärskolan säger att lärarna är medvetna om att det förekommer kränkande behandling av gymnasiesärskoleeleverna men att de har tröttnat på att säga till. Vad gäller tillvägagångssätt när kränkning sker på skolan kan eleverna inte beskriva några rutiner som är gemensamma för skolan.

Intervjuade lärare säger att de vant sig vid kränkningar från eleverna men även mellan elever. Svaren från lärarna är tvetydiga på fråga från Skolinspektionen om rektorn alltid får veta när en elev känner sig kränkt. Det finns dock lärare som säger att de inte alltid dokumenterar vad som hänt och att rektorn inte alltid meddelas.

Rektorn menar att det har gått för långt vad gäller kränkningar. Mycket händer enligt rektorn på skolan som går obemärkt förbi. Han berättar vidare att det under pågående termin påbörjats ett arbete med att ta fram en enkät på skolan för att utifrån denna kartläggning kunna upprätta en likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling som är specifik för skolan, något som inte funnits tidigare. Skolan har kommit igång med arbetet, frågor till enkäten håller på att arbetas fram och planen ska enligt rektorn snart vara färdig. Rektorn menar att det, till följd av att arbetet med och strukturerna för arbetet mot kränkande behandling inte är på plats, har funnits tillfällen då elever känt sig kränkta som rektorn inte fått kännedom om och som således inte heller anmälts till huvudmannen.

Beslut

2016-03-11

15 (28)

Dnr 43-2014:8440

Rektorn menar att det av samma anledning finns risk för att information om uppgivna kränkningar inte heller i dagsläget når fram till honom.

Vid samtliga intervjuer uppges att skolan har omfattande problem med kränkningar. Av utredningen framgår att det finns brister i skolans arbete med att arbeta målinriktat för att motverka kränkande behandling enligt nedan. Även om det har påbörjats ett arbete på skolan i samband med upprättandet av en plan mot kränkande behandling som är specifik för skolan så finns ännu ingen fullständig kartläggning av behoven på skolan eller beslut utifrån en sådan kartläggning om de åtgärder som behövs för att komma tillrätta med problemen. Skolan har därmed inte heller en plan mot kränkande behandling som uppfyller författningarnas krav. Det framgår vidare att personal inte alltid anmäler uppgivna kränkningar till rektorn och därmed anmäler inte heller rektorn uppgivna kränkningar till huvudmannen. Därmed kan huvudmannen inte uppfylla sin skyldighet att skyndsamt utreda omständigheterna kring dessa och vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. Mot denna bakgrund gör Skolinspektionen bedömningen att skolans arbete mot kränkande behandling inte uppfyller författningarnas krav.

Motivering till föreläggande vid vite som ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 10 § skollagen förelägga en huvudman som enligt denna lag står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna. Enligt 26 kap. 27 § skollagen får ett föreläggande förenas med vite. Skolinspektionen ska förena ett föreläggande med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövt.

Då Skurups kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, finns skäl att förelägga Skurups kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Utredningen visar att det finns brister i skolans arbete med att utforma utbildningen så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet samt i arbetet med att förebygga och förhindra kränkningar. De omfattande brister gällande trygghet samt de kränkningar som uppges förekomma leder till att elevernas möjligheter att nå målen för utbildningen kraftigt försvåras.

Det faktum att rektorn inte alltid får information från personalen om uppgivna kränkningar samt att huvudmannen inte alltid får information från rektorn om uppgivna kränkningar på skolan medför att huvudmannens skyldighet att skyndsamt utreda de uppgivna kränkningarna och sätta in de åtgärder som behövs åsidosätts. Skolinspektionen har även i tidigare tillsynsbeslut identifierat brister i skolans arbete mot kränkande behandling, (beslut den 4 maj 2011, Dnr 43-2010:6094). Att brister inom samma område nu återigen konstateras är allvarligt. Enligt uppgift från rektor har de brister i arbetet med trygghet och mot kränkande behandling som identifierats inom ramen för denna tillsyn förelegat i vart fall sedan rektor tillträdde sin tjänst på skolan i augusti 2015. Mot bakgrund av ovanstående bedöms bristerna som allvarliga och föreläggandet ska därför förenas med vite.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Skurups kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Lärarna vid skolenheten samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen. (Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Kunskaper)
- Det bedrivs ett förebyggande värdegrundsarbete för att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet. (Lgy 11, 1. Skolans värdegrund och uppgifter, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Normer och värden)
- Skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. (2 kap. 36 § skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Huvudmannen ska säkerställa att lärarna samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen.
- Huvudmannen ska säkerställa att det vid skolan bedrivs ett förebyggande värdegrundsarbete för att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet.
- Huvudmannen ska säkerställa att skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling.

Motivering till bedömning av brist

Samverkan mellan lärare

I läroplanen för gymnasieskolan anges att läraren ska samverka med andra lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen. Det anges vidare att lärarna ska organisera och genomföra arbetet så att eleven får möjlighet till ämnesfördjupning, överblick och sammanhang.

Vid intervju med elever, lärare och rektorn beskrivs en bristande samverkan på skolan mellan lärare inom de olika programmen men även mellan lärare som undervisar i gymnasiegemensamma ämnen och yrkesämnen. Elever säger i intervju att de har föreslagit på elevrådet att de ska ha aktiviteter för att blanda program. Det framkommer också att eleverna önskar ett samarbete mellan lärarna i de gymnasiegemensamma ämnena och yrkesämnena. De önskar även kommunikation mellan lärare både inom och mellan programmen bland annat för att logistik och planering ska bli bättre.

Intervjuade lärare menar att det finns en tidsbrist som gör att de inte hinner samverka. De beskriver också en på olika sätt uppdelad skola där lärare i mångt och mycket ser till sitt eget område. Några menar att eleverna skulle gagnas mycket om lärare i gymnasiegemensamma ämnen och yrkesämnen samarbetade i högre utsträckning. Det hörs röster bland lärarna om att det behövs en bättre samtalskultur i kollegiet. Lärare lyfter fram en önskan om mer samarbete men ser problem med att de inte upplever att önskan är besvarad av alla lärare. De säger att en del av problematiken är att det finns för många informella ledare och gruppbildningar istället för en enhetlig skola som arbetar åt ett gemensamt håll.

Rektorn menar att han under sina månader på Nils Holgerssongymnasiet har mött motstånd både från lärare i yrkes- och gymnasiegemensamma ämnen kring att arbeta gemensamt med ämnen.

Han menar att skolan behöver organiseras kring ett gemensamt mål kring hur eleverna ska nå utbildningsmålen. Ytor måste skapas för samarbete mellan de olika lärarna och programmen enligt rektorn.

Av samstämmiga intervjuuppgifter framgår att det finns brister i samverkan mellan lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen. Mot denna bakgrund gör Skolinspektionen bedömningen att skolans arbete inom detta område inte uppfyller författningarnas krav.

Förebyggande värdegrundsarbete

Enligt läroplanen för gymnasieskolan ska utbildningen utformas i överensstämmelse med demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna, som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Skolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dessa komma till uttryck i praktisk vardaglig handling.

Som framgår ovan under tidigare bedömningsområde berättar intervjuade elever att de är med och omarbetar likabehandlingsplanen. En önskan uttrycks att när den är klar få göra grupparbeten där alla årskurser och program deltar. Detta för att förstå allas lika värde. Vidare uppger intervjuade elever att det förekommer att lärarna ger tillsägelser om någonting har hänt men samtidigt anser elever att det finns en rädsla hos lärarna att diskutera svåra ämnen som exempelvis främlingsfientlighet. Elever uppger vidare att rasistiska uttryck förekommer inom skolområdet. Vad gäller främlingsfientlighet så menar elever att det inte tas upp i förebyggande syfte utan endast om något har hänt. På fråga från Skolinspektionen om lärarna pratar om värderingar med eleverna uppges också att det finns lärare som tycker att respekt ska komma hemifrån och att det inte är något som lärarna ska behöva lära eleverna.

Elevhälsoteamet menar att det finns ett stort behov av handledning kring värdegrund och likabehandling och teamet uppger sig kunna känna en trötthet från personalen kring värdegrundsfrågor. De säger att många lärare tycker de har mycket att göra och inte ser vinsterna med värdegrundsarbete. Ett arbete kring värdegrund behöver komma igång, enligt elevhälsoteamet. Åtgärder har påbörjats genom riktade föreläsningar till lärare och en enkätundersökning som handlar om diskrimineringsgrunderna ska genomföras med eleverna. Elevhälsoteamet uppger att det bara är akutärenden som skolan tar tag i just nu, men menar att de behöver göra ännu mer.

Intervjuade lärare säger att de reagerar direkt, men inte hinner jobba förebyggande.

Det finns lärare som i intervju uttrycker skepticism mot att skolan riktar föreläsningar om värdegrund till personalen och menar att de istället borde riktas mot eleverna. Intervjuade lärare säger också att ett konsultföretag med inriktning mot värdegrund var på skolan i våras och träffade lärare, men att det inte blev så mycket av det. Det satsades pengar som enligt intervjuade lärare inte gav så mycket. Enligt lärare finns inga gemensamma strategier för förebyggande värdegrundsarbete på skolan. Intervjuade lärare ger exempel på förebyggande åtgärder som vissa gör som en del av undervisningen, i exempelvis samhällskunskap, men säger också att ett sådant arbete behöver alla göra tillsammans, vilket inte sker i dagsläget.

Rektorn bekräftar lärarnas uppgifter om att det förra terminen startades ett arbete kring värdegrund med föreläsningar för lärare. Som ett led i detta arbete har en uppdatering av likabehandlingsplanen också påbörjats denna termin. Men rektorn säger att skolkulturen på detta område bland personalen inte är så bra och att gemensamma utbildningsdagar för personalen enligt rektorn inte har så hög status, hälften av lärarna har deltagit och man har dessutom kunnat välja bort dessa dagar.

Av intervjuer med elever och lärare framgår att det förekommer sporadiska förebyggande värdegrundsinsatser men att det mest handlar om reaktiva åtgärder när något händer eller sägs. Även om rektor och lärare uppger att det finns ett påbörjat arbete med värdegrundsinsatser gör Skolinspektionen mot bakgrund av de uppgifter som elever och lärare lämnar bedömningen att det inte finns ett aktivt förebyggande värdegrundsarbete på skolan för att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet.

Skolbibliotek

Eleverna ska enligt skollagen ha tillgång till ett skolbibliotek. Med skolbibliotek brukar enligt förarbetena (prop. 2009/10:165, s.284) vanligtvis avses en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande.

Flertalet intervjuade elever vet inte om att det finns något skolbibliotek, några är osäkra, medan någon enstaka elev vet att det finns, men säger att ingen har använt det. Eleverna säger även att de inte heller har besökt något annat närliggande bibliotek.

Flera intervjuade lärare vet inte var skolbiblioteket finns idag och säger att de inte har något behov av ett bibliotek då de har faktaböcker själva som de använder i undervisningen. Några lärare vet att skolan har ett bibliotek men uppger att det enbart finns några branschtidningar där.

Beslut

2016-03-11
20 (28)
Dnr 43-2014:8440

Rektorn uppger att skolbiblioteket inte håller måttet och att det inte används i undervisningen.

Utredningen visar att eleverna inte har tillgång till ett skolbibliotek som används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. Skolinspektionen gör därför bedömningen att skolan inte uppfyller författningarnas krav inom detta bedömningsområde.

Motivering till föreläggande vid vite som ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 10 § skollagen förelägga en huvudman som enligt denna lag står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna. Enligt 26 kap. 27 § skollagen får ett föreläggande förenas med vite. Skolinspektionen ska förena ett föreläggande med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövt.

Då Skurups kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, finns skäl att förelägga Skurups kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Tillsynen visar att det finns brister i lärarnas samverkan i arbetet med att nå utbildningsmålen. Vidare visar tillsynen att skolan brister i det förebyggande värdegrundsarbetet för att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet. Det saknas också ett skolbibliotek som används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. Avsaknaden av dessa förutsättningar för lärande och trygghet bidrar till att skapandet av miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och välmående brister. Bristerna leder till att elevernas förutsättningar att nå målen för utbildningen försvåras. Brister i skolans värdegrundsarbete konstaterades även i Skolverkets rapport 28 maj 2004 (Dnr 53-2004:1804) samt i Skolinspektionens beslut den 4 maj 2011 (Dnr 43-2010:6094). Att brister i skolans värdegrundsarbete återigen konstateras inom ramen för denna tillsyn är allvarligt. Enligt uppgift från rektor har de brister rörande samverkan mellan lärarna, skolbiblioteket och dess användning samt värdegrundsarbetet som beskrivs ovan förelegat på skolan åtminstone sedan rektor tillträdde sin tjänst i augusti 2015. Mot bakgrund av ovanstående bedöms bristerna som allvarliga och föreläggandet ska därför förenas med vite.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Analysen ska omfatta hela utbildningen och inte avgränsas till exempelvis resultat enbart i gymnasiegemensamma ämnen utan ska också omfatta uppföljning av resultat i fördjupningsämnena, från lärande som sker på arbetsplats (APL) och undervisning på introduktionsprogram. Förbättringsåtgärder kan exempelvis vara att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Skurups kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Huvudmannen ska se till att rektorn följer upp skolenhetens resultat. Uppföljningen ska genomföras i relation till de nationella målen och även dokumenteras.
- Huvudmannen ska se till att rektorn utifrån en analys av vad som framkommer i uppföljningen beslutar om nödvändiga utvecklingsåtgärder och dokumenterar analysen och de beslutade åtgärderna.

- Huvudmannen ska se till att rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen för genomförandet av åtgärderna ska dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skolförfattningarna ansvarar rektorn för att det vid skolenheten bedrivs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp, och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. I detta uppdrag ingår att rektorn följer upp skolenhetens resultat, vari ingår trygghet och studiero. Uppföljningen ska genomföras i relation till de nationella målen. Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen ska rektorn besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder. Rektorn ska sedan planera för hur dessa utvecklingsåtgärder ska förverkligas och se till att de blir genomförda. Såväl uppföljning av resultat, analys av förbättringsområden och beslut om nödvändiga utvecklingsåtgärder som planeringen för genomförandet av utvecklingsåtgärder ska dokumenteras.

Enligt rektorn och intervjuade lärare saknas ett arbete för att återkommande synliggöra och analysera skolenhetens resultat. Lärare som intervjuas kan inte påminna sig om att nuvarande eller föregående ledning följt upp några resultat. De säger att det inte gjorts någon analys eller tagits fram åtgärder med utgångspunkt i skolan resultat. Däremot har de goda förhoppningar vad gäller nuvarande rektorns kommande insatser på detta område.

Rektorn säger att han tillträdde sin tjänst i augusti 2015 och att han under sin första tid på skolan prioriterat att starta upp arbetet med en kartläggning vad gäller trygghet och studiero. Enkäter håller vid Skolinspektionens besök på att formuleras enligt rektorn men empiriinsamling och analys uppges ännu inte vara genomförda. Analys av elevernas kunskapsresultat har enligt rektorn inte påbörjats utan förväntas vara klart vid läsårets slut.

Av utredningen framgår att det ännu inte görs en fullständig uppföljning av skolenhetens resultat, att det därmed inte görs någon analys av det en sådan uppföljning hade visat och därför inte finns något fullständigt underlag för beslut om och planering av erforderliga förbättringsåtgärder. Härav följer att det inte heller finns någon dokumentation av ett sådant systematiskt kvalitetsarbete. Eftersom detta arbete inte sker och dokumenteras bedömer Skolinspektionen att skolans systematiska kvalitetsarbete inte uppfyller skollagens krav.

Motivering till föreläggande vid vite som ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 10 § skollagen förelägga en huvudman som enligt denna lag står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna. Enligt 26 kap. 27 § skollagen får ett föreläggande förenas med vite. Skolinspektionen ska förena ett föreläggande med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Då Skurups kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, finns skäl att förelägga Skurups kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Skolinspektionen har i tillsynen konstaterat att rektor på Nils Holgerssongymnasiet inte följer upp skolenhetens resultat, att det inte görs någon analys av skolenhetens resultat och att det inte fattas något beslut om utvecklingsåtgärder utifrån en sådan analys. Härav följer att det systematiska kvalitetsarbetet inte heller dokumenteras. Brister i kvalitetsarbetet, vars inriktning ska vara att de nationella målen uppfylls, leder till att elevernas förutsättningar att nå målen för utbildningen försvåras. Brister inom detta bedömningsområde konstaterades även i Skolverkets beslut den 28 maj 2004 (Dnr 53-2004:1804) samt i Skolinspektionens beslut den 4 maj 2011 (Dnr 43-2010:6094). Att brister inom samma område återigen konstateras inom ramen för denna tillsyn är allvarligt. Enligt uppgift från rektor har det inte bedrivits ett systematiskt kvalitetsarbete på skolan sedan han tillträdde sin tjänst i augusti 2015. Intervjuade lärare kan inte erinra sig att det heller under föregående ledning bedrevs ett fullgott kvalitetsarbete på skolan. Mot bakgrund av ovanstående bedöms bristerna som allvarliga och föreläggandet ska därför förenas med vite.

Övriga bedömningsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram (om yrkesprogram och/eller introduktionsprogram finns vid skolenheten)

Skolan ska se till att elever på yrkesprogram får den utbildning de har rätt till avseende arbetsplatsförlagt lärande (APL) och möjlighet att nå grundläggande behörighet. APL är en central del i all yrkesutbildning, då denna ska bidra till att eleven utvecklar såväl yrkeskunskaper som en yrkesidentitet. För elever som läser i huvudsak skolförlagd utbildning ska APL motsvara minst 15 veckor av den samlade utbildningstiden och för elever som är lärlingar ska APL motsvara minst 50 % av utbildningen. Skolan ska ha kvalitetssäkrat arbetsplatsen så att eleven har reell möjlighet att nå de kunskaper som eleven är avsedd att uppnå på arbetsplatsen, exempelvis att skolan avtalat med arbetsplatsen om vilka delar av det centrala innehållet på en eller flera kurser som ska behandlas. Skolan ska också följa upp att så sker. Handledaren är en central aktör, och behöver förutom kunskaper inom yrket också ha kunskaper om de mål som eleven ska uppnå och bedömas gentemot så att eleverna får adekvata arbetsuppgifter utifrån detta.

Att eleverna ges möjlighet till fortsatta studier på högskolenivå är en central rättssäkerhetsfråga. Det är dock inte tillräckligt att eleverna ges en teoretisk möjlighet att uppnå grundläggande behörighet utan skolan bör också göra det praktiskt möjligt för eleverna, ex. genom att undvika schemakrockar.

För introduktionsprogrammen finns inga nationellt fastställda programstrukturer eller examensmål, utan utbildningen ska utformas så att eleven förbereds för vidare studier eller etablering på arbetsmarknaden. Ett centralt instrument i denna planering är elevens individuella studieplan. Eleven ska, utifrån sina behov, få en utbildning som uppfyller introduktionsprogrammets syfte så att elevens mål med utbildningen kan uppnås.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Detta avser samtliga ämnen som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen.

Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper.

Beslut

2016-03-11

25 (28)

Dnr 43-2014:8440

I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. I de fall eleven har haft hela eller delar av kurser förlagda till arbetsplats (APL) ska bedömning av detta ingå i den samlande bedömningen.

Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

I ärendets slutliga handläggning har enhetschef Lotta Kårlind, avdelningsjurist Staffan Opitz samt utredarna Maria Nyman och Annika Mullaart Ed deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Björn Persson
Avdelningschef

Ulrika Bohlin
Föredragande/ Utredare

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Nils Holgerssongymnasiet

Bilaga 3: Överklagandehänvisning

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Nils Holgerssongymnasiet

Nils Holgerssongymnasiet ligger någon kilometer utanför centralorten Skurup. Skolan har yrkesförberedande program; Bygg- och anläggningsprogrammet, Fordons- och transportprogrammet och Naturbruksprogrammet samt yrkesintroduktionsprogram inom dessa program. Skolan har årskurserna 1–3 med, vid inspektionstillfället, totalt 168 elever. Skolans rektor har varit anställd sedan augusti 2015 och är även rektor för Nils Holgerssongymnasiet, kommunal vuxenutbildning, utbildning i svenska för invandrare och särskild utbildning för vuxna.

Bilaga 3: Överklagandehänvisning

Skolinspektionens beslut om föreläggande vid vite får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Överklagandet ställs till Förvaltningsrätten i Stockholm, men ska skickas eller lämnas till Skolinspektionen, Box 156, 22 100 Lund.

Överklagandet ska ha inkommit till Skolinspektionen inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om klaganden är en part som företräder det allmänna ska överklagandet dock ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och vilken ändring som önskas. De skäl som finns för ändring bör också anges. Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller dennes ombud.